

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
Rotel 0713

DOM
2012-08-31
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
B 5346-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts deldom den 29 maj 2012 i mål nr B 38-12, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 3)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagaren Lars Hedvall
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Motpart (Målsägande)

Marcus Hjelm
Lillgårdsgatan 16
587 35 Linköping

Ombud och målsägandebiträde: Jur. kand. Henrik Lindblom
Box 350
581 03 Linköping

Klagande och motpart (Målsägande)

Alexander Åhman
Geijersgatan 1
752 26 Uppsala

Ombud och målsägandebiträde: Advokaten Ylva Orrenius
Hospitalstorget 1
582 27 Linköping

Klagande och motpart (Tilltalad)

Parastou Namdar Faiz Abadi, 880823-1768
Frihetsberövande: Häktad
Ekeroths Väg 6
585 62 Lingham

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Leif Silbersky
Box 12706
112 94 Stockholm

SAKEN

Människorov m.m.

Dok.Id 1026607

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 50 E-post: svea.avd7@dom.se www.svea.se	08-561 670 59	måndag – fredag 09:00-15:00

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom endast på det sättet att hovrätten

a) ogillar åtalet för försök till utpressning under åtalpunkten 2 i tingsrättens domsbilaga 1,

b) bestämmer fängelsestraffets längd till 10 år,

c) bestämmer det skadestånd som Parastou Namdar solidariskt med Elias Vecalius ska betala till Alexander Åhman till 187 300 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 2012 till dess betalning sker,

d) lämnar Marcus Hjelm's skadeståndstalan mot Parastou Namdar utan bifall, samt

e) ogillar yrkandet om förverkande av en bormaskin (Polismyndigheten i Skåne län; beslagsprotokoll 2011-1200-BG12119 p. 8).

2. Beslaget av en bormaskin hävs (Polismyndigheten i Skåne län; beslagsprotokoll 2011-1200-BG12119 p. 8). Beslagen i övrigt ska bestå.

3. Leif Silbersky tillerkänns ersättning av allmänna medel med 261 506 kr, varav 192 800 kr för arbete, 14 365 kr för tidsspillan, 2 040 kr för utlägg och 52 301 kr för mervärdesskatt.

4. Henrik Lindblom tillerkänns ersättning av allmänna medel med 74 499 kr, varav 30 125 kr för arbete, 17 085 kr för tidsspillan, 12 389 kr för utlägg och 14 900 kr för mervärdesskatt.

5. Ylva Orrenius tillerkänns ersättning av allmänna medel med 145 792 kr, varav 68 685 kr för arbete, 28 885 kr för tidsspillan, 19 064 kr för utlägg och 29 158 kr för mervärdesskatt.

6. Kostnaderna under punkterna 3 – 5 ska stanna på staten.

7. Parastou Namdar ska vara häktad till dess fängelsestraffet får verkställas.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts deldom den 29 maj 2012 i mål nr B 38-12, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 3)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagaren Lars Hedvall
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Motpart (Målsägande)

Marcus Hjelm
Lillgårdsgatan 16
587 35 Linköping

Ombud och målsägandebiträde: Jur. kand. Henrik Lindblom
Box 350
581 03 Linköping

Klagande och motpart (Målsägande)

Alexander Åhman
Geijersgatan 1
752 26 Uppsala

Ombud och målsägandebiträde: Advokaten Ylva Orrenius
Hospitalstorget 1
582 27 Linköping

Klagande och motpart (Tilltalad)

ELIAS Vincent Vecalius, 850705-1350
Frihetsberövande: Häktad
Lillgårdsgatan 5
587 35 Linköping

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Thomas Bodström
Box 3431
103 68 Stockholm

SAKEN

Människorov m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom endast på det sättet att hovrätten

a) bestämmer fängelsestraffets längd till 10 år,

b) bestämmer det skadestånd som Elias Vecalius solidariskt med Parastou Namdar ska betala till Alexander Åhman till 187 300 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 2012 till dess betalning sker, samt

c) ogillar yrkandet om förverkande av en bormaskin (Polismyndigheten i Skåne län; beslagsprotokoll 2011-1200-BG12119 p. 8).

2. Beslaget av en bormaskin hävs (Polismyndigheten i Skåne län; beslagsprotokoll 2011-1200-BG12119 p. 8). Beslagen i övrigt ska bestå.

3. Thomas Bodström tillerkänns ersättning av allmänna medel med, rätt räknat, 315 999 kr, varav 226 540 kr för arbete, 23 758 kr för tidsspillan, 2 501 kr för utlägg och 63 200 kr för mervärdesskatt. Denna kostnad ska stanna på staten.

4. Angående ersättning till Henrik Lindblom och Ylva Orrenius, se domslutet för Parastou Namdar.

5. Elias Vecalius ska vara häktad till dess fängelsestraffet får verkställas.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts dom den 18 juni 2012 i mål nr B 38-12, se bilaga B

PARTER (antal tilltalade 3)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagaren Lars Hedvall
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Motpart (Målsägande)

Alexander Åhman
Geijersgatan 1
752 26 Uppsala

Ombud och målsägandebiträde: Advokaten Ylva Orrenius
Hospitalstorget 1
582 27 Linköping

Klagande och motpart (Tilltalad)

John MAGNUS Dahlskog, 850719-2030
Frihetsberövande: Häktad
Kungsvägen 42 A
595 51 Mjölby

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Anders Norman
Box 1215
751 42 Uppsala

SAKEN

Människorov

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Beslagen ska bestå.
3. Hovrätten fastställer tingsrättens sekretessförordnande.
4. Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i det rättspsykiatriska utlåtandet, utom sid. 1, (tingsrättens aktbilaga 215) som lagts fram i hovrätten vid förhandling inom stängda dörrar.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07

DOM
2012-08-31

B 5346-12

5. Anders Norman tillerkänns ersättning av allmänna medel med 135 856 kr, varav 78 325 kr för arbete, 26 520 kr för tidsspillan, 3 840 kr för utlägg och 27 171 kr för mervärdesskatt. Denna kostnad ska stanna på staten.

6. Angående ersättning till Ylva Orrenius, se domslutet för Parastou Namdar.

7. Magnus Dahlskog ska vara häktad till dess fängelsestraffet får verkställas.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten skärper fängelsestraffen för Parastou Namdar, Elias Vecalius och Magnus Dahlskog.

Parastou Namdar har yrkat att hovrätten ogillar åtalen och målsägandenas skadeståndsanspråk. Hon har även yrkat att hon ska utfå en i beslag tagen dator som tillhör henne (beslagsprotokoll 2012-0300-BG20 punkten 14; se punkten 2 under rubriken ”Förverkande och beslag” i tingsrättens domslut). Hon har förklarat att hon har samma inställning som vid tingsrätten när det gäller skäligheten i målsägandenas skadeståndsanspråk.

Elias Vecalius har yrkat att hovrätten i första hand ogillar åtalen och i andra hand sätter ned fängelsestraffets längd. Han har även yrkat att hovrätten ogillar målsägandenas skadeståndsanspråk. Slutligen har han yrkat att hovrätten upphäver beslutet om förverkande av bormaskin och bultsax (se punkten 11 under rubriken ”Förverkande och beslag” i tingsrättens domslut) samt beslutet om förverkande av dator och GPS (beslagsprotokoll 2012-0300-BG20 punkterna 13 och 18; se punkten 2 under rubriken ”Förverkande och beslag” i tingsrättens domslut). Elias Vecalius har förklarat att han har samma inställning som vid tingsrätten när det gäller skäligheten i målsägandenas skadeståndsanspråk.

Magnus Dahlskog har yrkat att hovrätten bedömer det av honom begångna brottet som mindre grovt människorov enligt 4 kap. 1 § andra stycket brottsbalken. Han har även yrkat att han – oavsett hur gärningen rubriceras – i första hand döms till en inte frihetsberövande påföljd och i andra hand att fängelsestraffets längd sätts ned.

Alexander Åhman, som biträtt åtalet, har yrkat att hovrätten bestämmer de belopp som Parastou Namdar och Elias Vecalius solidariskt ska utge till honom avseende kränkning samt sveda och värk till 150 000 kr respektive 25 000 kr. Han har yrkat ränta på beloppen i enlighet med vad tingsrätten har bestämt. Alexander Åhman har inte framställt något yrkande om ändring av tingsrättens dom vad gäller hans skadeståndstalan mot Magnus Dahlskog.

Samtliga parter har bestritt motparts ändringsyrkanden.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av ljud- och bildupptagningarna från förhören vid tingsrätten med Alexander Åhman, Magnus Dahlskog, Parastou Namdar, Elias Vecalius, Erik Andersson, Karin Johansson, Sandra Söderström, Ture Söderström, Margon Johansen, Max Hjalmarsson, Emelie Litsgård, Carl Tocklin, Johan Olofsson (endast ljudupptagning), Thomas Forsström (endast ljudupptagning), Petter Donlau, Jessica Jigered, Gösta Dahlström (endast ljudupptagning), Carl Åhman, Jessica Edström, Petra Brohäll, Alexander Chan, Jenny Markgren, Mikael Åhman, Marcus Hjelm, Susanne Lindström Hjelm, Håkan Hjelm, Ann-Sofi Dahlin (endast ljudupptagning), Linda Axelsson (endast ljudupptagning), Sanna Axelsson Collin, Robert Svahn, Malin Andersson, Andreas Thörn, Stina Thörn, Johan Wahlöö (endast ljudupptagning) och Mikaela Ek (endast ljudupptagning). Skriftlig bevisning och fotografier har åberopats.

Hovrätten har hållit tilläggsförhör med Magnus Dahlskog, Parastou Namdar och Elias Vecalius. De har berättat i huvudsak följande.

Magnus Dahlskog: Elias Vecalius har skickat brev till honom efter tingsrättens dom. Elias Vecalius har då uppmanat honom att samarbeta samt frågat honom om han inte har förstått att Alexander Åhman själv låg bakom kidnappningen.

Parastou Namdar: Hon har skrivit brev till Elias Vecalius efter tingsrättens dom. När hon skrev att hennes pappa har lånat 50 000 kr syftade hon på pengar som skulle användas till att betala Marcus Hjelms skadeståndsfordran.

Det finns vittnen som känner till sanningen, dvs. att Alexander Åhman och Elias Vecalius känner varandra, men de har valt att dra sig undan. Hon har bett sin mamma att tala med Johanna Larsson som är ett av dessa vittnen. Detta har hon diskuterat med både Elias Vecalius och sin advokat. Hon har däremot aldrig diskuterat eller ens funderat på möjligheten att betala någon för att vittna.

Elias Vecalius: Han har försökt anstifta någon att vittna mot betalning och han har skrivit flera brev till Parastou Namdar för att försöka få henne att göra detsamma. Hans tanke var att dessa vittnen bara skulle berätta sådant som i sig är sant, även om de själva inte har upplevt det som de skulle vittna om. Detta gjorde han eftersom han är desperat och inte har något att förlora. Vid tidpunkten visste han inte heller att det kunde vara straffbart som anstiftan till mened. Det finns personer som känner till sanningen, men de vill inte ställa upp och vittna.

Alexander Åhman känner till vad han studerar och var han bor samt har dessutom sett en tatuering på hans rygg. Allt detta fick Alexander Åhman reda på före ”kidnappningen”.

Han lider av hypermobilitet, dvs. överrörlighet i lederna. Detta innebär att han inte kan lyfta sådant som väger mer än 30 kg.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuld

Åtalet för människorov

Inledning

Som tingsrätten har konstaterat visar utredningen att Alexander Åhman fördes i bil från sin bostad till huset i Älglund och att han sedan kom att vistas där från den 29 december 2011 till den 4 januari 2012. Frågorna hovrätten i första hand har att ta ställning till är om bortförandet genomfördes som ett skämt – eller om Parastou Namdar kan ha trott att så var fallet – alternativt på Alexander Åhmans uppdrag.

Tingsrätten har noggrant analyserat bevisningen i målet och hovrätten ansluter sig i allt väsentligt till de bedömningar som tingsrätten har gjort i skuldfrågan. Därutöver finner hovrätten skäl att tillägga följande.

Planeringen av gärningen

Hovrätten delar tingsrättens slutsats att det är utrett att det var Parastou Namdar som skrev större delen av de anteckningar som togs i beslag i Göteborg. Parastou Namdar har inte heller förnekat att hon skrivit dem utan i stället uppgett att hon inte minns det. Även om en del av handlingarna ger intryck av att de upprättats så tidigt som i maj 2011 framstår det som helt uteslutet att Parastou Namdar inte skulle minnas om hon skrivit dem. Mot bakgrund av innehållet i anteckningarna är det närmast uppenbart att hon inte kan ha trott att kidnappningen genomfördes som något slags skämt.

Enligt Parastou Namdars egna uppgifter kände hon också till att Alexander Åhman skulle lämna in sin C-uppsats i dagarna kring den 28 december och att han av den anledningen var tveksam till om han ens hade tid att äta middag med henne. Enligt hovrättens mening är det därför osannolikt att hon skulle ha valt just den tidpunkten för att genomföra kidnappningen om hon trodde att den var ett skämt.

Köpet av hus

Som tingsrätten konstaterat visar utredningen att Parastou Namdar var aktivt inblandad i husköpet och finansieringen av detta. Hennes uppgift om att Magnus Dahlskog inte köpte huset enbart för att användas vid kidnappningen av Alexander Åhman saknar stöd av utredningen i övrigt. Omständigheterna kring husköpet talar starkt för att Parastou Namdar förstod att kidnappningen inte var ett skämt.

Nedsövningen av Alexander Åhman

Av utredningen framgår att Alexander Åhman hade spår av zolpidiem, vilket är den verksamma beståndsdelen i läkemedlet Stilnoct, i kroppen efter händelsen. Vidare är det klarlagt att han inte fick i sig det ämnet när han befann sig på sjukhus efter att han lämnat huset i Älglund.

Enligt Elias Vecalius och Parastou Namdar innehöll den mat som Parastou Namdar bjöd Alexander Åhman på under kvällen den 28 december inte något sömnmedel. Detta motsägs av Magnus Dahlskogs uppgift om att han såg någon form av tabletter i maten då den tillagades. Enligt hovrättens mening finns det dock skäl att bedöma Magnus Dahlskogs berättelse i den delen med viss försiktighet med hänsyn till att han

framstått som mycket osäker på sin minnesbild av tabletterna. Uppgiften om att han såg dessa i maten synes dessutom ha lämnats först under huvudförhandlingen vid tingsrätten. Däremot talar Magnus Dahlskogs uppgift om att han hade fått veta att en del av planen var att söva ned Alexander Åhman genom att bjuda på mat preparerad med sömnmedel starkt för denne fick i sig medlet genom maten. Detsamma gäller de sökningar på ”droger i maten”, ”Kan man dö av 30 st Stilnoct?”, ”Hur mycket Stilnoct är dödlig dos?”, ”Köttfärspaj – Recept” etc. som gjordes via en av de datorer som Parastou Namdar och Elias Vecalius disponerade.

Elias Vecalius har berättat att han, Magnus Dahlskog och Alexander Åhman tog varsin Stilnoct under vistelsen i Äglund för att kunna sova trots kylan. Den uppgiften är sedd för sig inte helt orimlig, även om den klart motsägs av att varken Alexander Åhman eller Magnus Dahlskog har nämnt detta. Elias Vecalius har också lämnat mycket märkliga uppgifter i fråga om köttfärspajen. Med utgångspunkt i hans berättelse kan det inte ha funnits något annat syfte med pajen än att den skulle utgöra rekvisita för att övertyga Magnus Dahlskog om att kidnappningen var på riktigt. Elias Vecalius har därvid också uppgett att han tidigare hade lurat Magnus Dahlskog att pajen innehöll morfin. Enligt Elias Vecalius togs pajen sedan med upp till Äglund där han dessutom åt av den i sällskap med Magnus Dahlskog. Det måste i sådant fall ha stått klart för honom att det fanns en stor risk för att Magnus Dahlskog skulle förstå att pajen inte innehöll morfin eller något annat liknande medel. Enligt hovrättens uppfattning förefaller det helt osannolikt att Elias Vecalius – efter att ha lagt ned så mycket energi på att övertyga Magnus Dahlskog – skulle ta en sådan uppenbar och helt onödig risk. Magnus Dahlskog har inte heller nämnt att pajen togs med till Äglund eller att Elias Vecalius åt av den.

Sammanfattningsvis finner hovrätten, i likhet med tingsrätten, att det inte råder någon tvekan om att Alexander Åhman fick i sig sömnmedlet genom den mat som Parastou Namdar bjöd honom på. Det kan uteslutas att hon inte skulle ha känt till att maten var preparerad med sömnmedel. Som tingsrätten anför talar detta med styrka för att det var fråga om en verklig kidnappning.

Knivhugget mot Alexander Åhmans ben

Utöver de omständigheter som tingsrätten har redovisat i den delen kan det konstateras att, om knivhugget gick till på det sätt som Elias Vecalius beskrivit, Magnus Dahlskog med all sannolikhet skulle ha uppmärksammat om Alexander Åhman hade benskydd på sig. Det framstår vidare som mycket oklart i vilket skede benskydden skulle ha tagits av utan att Magnus Dahlskog märkte det.

Sms-kontakterna mellan Elias Vecalius och Parastou Namdar i samband med bortförandet

Elias Vecalius har förklarat att syftet med meddelandena var att de skulle visas för Magnus Dahlskog för att övertyga denne om att kidnappningen var på riktigt. Magnus Dahlskog har däremot inte berättat något om att Elias Vecalius visade honom meddelanden, utan endast uppgett att Elias Vecalius i tiden strax före bortförandet hade tät sms-kontakt med Parastou Namdar. Dessutom framgår att Elias Vecalius skickade flera meddelanden till Parastou Namdars telefon även efter själva bortförandet. Dessa meddelanden – vars innehåll talar för att det var fråga om en verklig kidnappning – kan inte rimligen ha visats för Magnus Dahlskog eftersom det är utrett att han då satt i bilens lastutrymme tillsammans med Alexander Åhman.

Färden till Älglund

Det är utrett att Alexander Åhman mot slutet av färden gjorde ett försök att tillkalla hjälp från Erik Andersson. Som tingsrätten anført framstår det som ett mycket märkligt agerande om kidnappningen skulle ha genomförts på Alexander Åhmans uppdrag. Varken Alexander Åhman eller Magnus Dahlskog har berättat något som tyder på att den förre skulle ha druckit alkohol under resan i den omfattning som Elias Vecalius har hävdad. Det är tydligt att Elias Vecalius förklaring i den delen utgör en efterhandskonstruktion.

Vistelsen i Älglund

Magnus Dahlskog har berättat att han uppfattade det som att Elias Vecalius och Alexander Åhman pratade som om de var gamla vänner under samtalet i källaren i Älglund. Alexander Åhman har bekräftat att det samtalet i vart fall delvis fördes i en relativt skämtsam och vänskaplig ton. Även vid en verklig kidnappning bör det dock

ha legat i bådass intresse att försöka hålla en så vänskaplig ton som möjligt dem emellan. Elias Vecalius hade givetvis ett intresse av att Alexander Åhman skulle samarbeta så mycket som möjligt med honom. Att Alexander Åhman hade ett intresse av att hålla tonen vänskaplig framstår vidare som helt uppenbart. Enligt hovrättens mening talar denna omständighet därför inte med någon styrka för att kidnappningen inte var verklig eller för att Alexander Åhman och Elias Vecalius kände varandra sedan tidigare.

Det är utrett att huset i Älglund inte var låst och att Magnus Dahlskogs besök i Alexander Åhmans rum skedde enligt ett uppgjort schema vilket till största delen följdes. Det får därmed anses klarlagt att Alexander Åhman hade fysisk möjlighet att lämna huset. Enligt Elias Vecalius innebär den omständigheten att Alexander Åhman i det skedet inte kan anses ha varit inspärrad i den mening som avses i 4 kap. 1 § brottsbalken.

Med hänsyn till hur bortförandet genomfördes, de hot som Alexander Åhman utsattes för samt den information som Elias Vecalius i övrigt lämnade till honom, bl.a. om var huset var beläget och hur det vaktades, är det förklarligt att Alexander Åhman valde att inte försöka fly. Mot den bakgrunden kan hovrätten inte finna annat än att han måste anses ha varit inspärrad under hela den tid som avses med åtalet, alldeles oavsett att huset inte var låst. Som tingsrätten funnit kan den omständigheten att Alexander Åhman inte gjorde något försök att fly inte heller tas till intäkt för att det inte var fråga om en verklig kidnappning.

Syftet med kidnappningen

Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att utredningen visar att syftet med kidnappningen var att pressa Alexander Åhmans familj på pengar. Utöver de omständigheter tingsrätten har redovisat i den delen kan även nämnas att innehållet i planeringshandlingarna tydligt visar att detta var syftet. Exempelvis framgår av en s.k. ”mindmap” att Parastou Namdar och Elias Vecalius har tänkt sig möjligheten att förhandla om summan för det fall de inte skulle få igenom sina krav. Det framgår också av planeringshandlingarna att de har undersökt eller i vart fall funderat över vilka möjligheter det finns att föra över pengar till utländska banker.

Elias Vecalius agerande efter tingsrättens dom

Av utredningen framgår att Elias Vecalius, efter att tingsrätten meddelat dom i målet, har gjort försök att anstifta vittnen till att mot betalning berätta om sådant som de inte har sett eller hört. Tanken har då varit att anpassa de tilltänkta vittnenas berättelser till Elias Vecalius beskrivning av syftet med kidnappningen.

Det kan mycket väl vara så att Elias Vecalius agerade i desperation efter att tingsrätten dömt honom till åtta års fängelse. Oavsett detta är hans agerande i den delen inte ägnat att stärka tilltron till hans uppgifter om att Alexander Åhman hade beställt kidnappningen för att få reklam. I det sammanhanget kan också noteras att både Elias Vecalius och Parastou Namdar har uppgett att det finns personer som kan ge stöd åt Elias Vecalius version, men att de inte vill ställa upp. Däremot har det inte framkommit någonting i utredningen som tyder på att Elias Vecalius har gjort några försök att kontakta dessa personer.

Sammantaget talar Elias Vecalius agerande i den delen med styrka för att hans berättelse är en efterhandskonstruktion.

Sammanfattning och rubricering

Sammanfattningsvis innebär det ovan anförda att hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att det inte finns något rimligt tvivel om att det varit fråga om en i alla avseenden verklig kidnappning. Inte heller finns det några tvivel om att samtliga tilltalade har varit helt på det klara med detta. Deras agerande har inneburit att de gemensamt och i samråd har bemäktigat sig, fört bort och spärrat in Alexander Åhman i enlighet med vad som anges i åtalet. Syftet med detta har varit att utöva utpressning. Gärningen är alltså att bedöma som människorov.

När det gäller Magnus Dahlskog har han uppgett att han kände till att Elias Vecalius hade berättat för Alexander Åhman att de befann sig på Kolahalvön och att huset bevakades av en vakt. Magnus Dahlskogs uppsåt omfattar därför dessa gärningsmoment. Däremot finner hovrätten att det inte är utrett att han kände till de övriga hot som påstås i det näst sista stycket av gärningsbeskrivningen. Av Alexander

Åhmans uppgifter framgår att dessa hot framfördes av Elias Vecalius, främst under deras samtal i källaren i Älglund, och att Magnus Dahlskog inte deltog i det samtalet. Det har inte heller framkommit något annat i utredningen som stödjer att Magnus Dahlskog, som inte heller deltog i den egentliga planeringen av gärningen, kände till att Alexander Åhman skulle hotas på det sättet.

När det sedan gäller rubriceringen av gärningen gör hovrätten samma bedömning som tingsrätten har gjort. Det saknas därmed förutsättningar att bedöma brottet som mindre grovt beträffande någon av de tilltalade.

Åtalet för försök till utpressning och försök till bedrägeri

Som tingsrätten har funnit visar utredningen att Marcus Hjelm vid upprepade tillfällen hotades av "Koffe" och "Sladjan" på det sätt som åklagaren har påstått. Det kan inte råda någon tvekan om att hoten syftade till att förmå Marcus Hjelm att köpa lägenheten på Hovetorpsgatan 62 i stället för den på Lillgårdsgatan 16.

Hovrätten finner på de skäl som tingsrätten har anfört att det är utrett att det var Elias Vecalius som ringde och skickade meddelanden med hotfullt innehåll till Marcus Hjelm. Om Marcus Hjelm hade gjort som Elias Vecalius ville skulle han ha drabbats av skada på så sätt att han dels hade löpt risk för skadeståndskrav från säljarna av lägenheten på Lillgårdsgatan 16, dels på så sätt att han hade tvingats att köpa en lägenhet som han egentligen inte ville ha. Däremot är den skada Marcus Hjelm eventuellt skulle ha drabbats av genom att Parastou Namdar hade trissat upp priset på lägenheten på Hovetorpsgatan 62 densamma som han hade drabbats av om bedrägeriförsöket hade lyckats. Enligt hovrättens mening bör risken för den skadan därför inte läggas till grund för ansvar för utpressningsförsöket.

Fara för brottets fullbordan har förelegat. Elias Vecalius har därmed gjort sig skyldig till försök till utpressning.

Vad därefter gäller Parastou Namdars ansvar delar hovrätten till en början tingsrättens slutsats att det är klarlagt att Elias Vecalius och Parastou Namdar handlade med den övergripande målsättningen att få ut ett så högt pris som möjligt för lägenheten på

Hovetorpsgatan 62. Det kan dock konstateras att det inte finns något direkt stöd i utredningen för att Parastou Namdar var aktivt inblandad i ”Koffes” och ”Sladjans” kontakter med Marcus Hjelm. Det kan därför inte uteslutas att Elias Vecalius tog dessa kontakter på eget initiativ. Inte heller det förhållandet att Parastou Namdar tog telefonkontakt med Susanne Hjelm och sedan gick hem till henne med en blomma talar med någon högre grad av säkerhet för att Parastou Namdar och Elias Vecalius agerade gemensamt och i samförstånd i det skede då hoten framställdes. Det framstår visserligen som uppenbart att Parastou Namdar kände till att det var Elias Vecalius som låg bakom hoten när hon tog kontakt med Susanne Hjelm. Enligt hovrättens mening är det dock inte osannolikt att blomman och telefonsamtalet syftade till att avleda misstankarna från Elias Vecalius snarare än att understryka hoten.

Sammanfattningsvis finner hovrätten att åtalet mot Parastou Namdar för försök till utpressning inte är styrkt. Det ska således ogillas.

När det gäller åtalet för försök till bedrägeri finner hovrätten på de skäl tingsrätten redovisat att det är utrett att Parastou Namdar och Elias Vecalius gemensamt och i samförstånd har lämnat oriktiga bud i budgivningen på Hovetorpsgatan 62. Genom att lämna dessa bud har de uppsåtligen vilselett Marcus Hjelm att tro att det fanns köpare som var villiga att betala ett pris för lägenheten motsvarande de lämnade buden. Den omständigheten att det må vara vanligt att spekulanter lämnar oseriösa bud i samband med lägenhetsförsäljningar innebär inte att förfarandet inte ska bedömas som ett vilseledande när det som i detta fall syftat till att höja priset på lägenheten.

Av utredningen framgår att Marcus Hjelm och Elias Vecalius hade bokat tid för kontraktsskrivning. Om Marcus Hjelm inte hade blivit erbjuden lägenheten på Lillgårdsgatan 16 skulle han sannolikt ha fullföljt affären med Elias Vecalius. Risk för brottets fullbordan har alltså förelegat. Om affären hade fullföljts skulle den ha inneburit vinning för Elias Vecalius och skada för Marcus Hjelm på det sätt åklagaren har påstått. Däremot finner hovrätten att det inte finns tillräckligt stöd i utredningen för att gärningen också skulle ha inneburit vinning för Parastou Namdar. Hennes medverkan i försöket att bereda Elias Vecalius vinning genom vilseledande är dock straffbar som försök till bedrägeri (23 kap. 7 § brottsbalken).

Det anförda innebär att tingsrättens dom ska stå fast i den delen.

Åtalen för stöld

Hovrätten finner inte skäl att göra någon annan bedömning än den tingsrätten har gjort. Parastou Namdar och Elias Vecalius har alltså gjort sig skyldiga till stöld vid två tillfällen i enlighet med vad åklagaren har påstått.

Påföljd

För människorov som inte är mindre grovt stadgas fängelse i lägst fyra och högst arton år eller på livstid. Livstidsstraffet ska dock tillämpas främst i de situationer där gärningsmannen har avsett att beröva offret livet.

Viss vägledning när det gäller straffmätning för den typ av människorov som hovrätten har att bedöma i detta mål kan hämtas från ett hovrättsavgörande meddelat år 2003 (Svea hovrätts dom den 25 juli 2003 i mål B 4153-03). I det målet dömdes tre tilltalade för bl.a. människorov och grov utpressning till vardera tolv års fängelse. Därutöver finns även ett fåtal tingsrättsavgöranden som i någon mån kan sägas vara jämförbara med föreliggande fall (se främst Göteborgs tingsrätts dom den 15 juli 2005 i mål B 1255-05 och Stockholms tingsrätts dom den 21 juni 2011 i mål B 13712-10).

Det kan i det sammanhanget nämnas att den nuvarande straffskalan för människorov infördes genom en lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2009. Tidigare uppgick det längsta möjliga tidsbegränsade straffet till tio års fängelse. Enligt hovrättens mening har detta viss betydelse vid en jämförelse med sådana äldre fall av vilka det går att sluta sig till att straffvärdet för ett fall av människorov har bedömts motsvara tio års fängelse.

Sedan den 1 juli 2010 gäller också att det vid bedömningen av en gärnings straffvärde särskilt ska beaktas om den inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person (29 kap. 1 § andra stycket brottsbalken). Syftet bakom den lagändringen var att åstadkomma höjda straffnivåer för sådana angrepp. I förarbetena

till lagändringen nämns människorov som ett exempel på angrepp som är avsedda att träffas av bestämmelsen (prop. 2009/10:147 s. 41). Även detta har således betydelse vid en jämförelse med äldre praxis avseende straffmätning för sådana brott.

Det människorov som Parastou Namdar, Elias Vecalius och Magnus Dahlskog har gjort sig skyldiga till är allvarligt och har ett mycket högt straffvärde. Gärningen har planerats noggrant och under lång tid. I samband med bortförandet har de tilltalade använt sig av Parastou Namdar som en ”insider”; en person som Alexander Åhman betraktade som sin vän och som han uppenbarligen kände förtroende för. Alexander Åhman har utsatts för nedsövning på ett sätt som inte har kunnat kontrolleras och han har därefter blivit slagen, fastsatt i rullstol samt tejpad över mun och ögon. Det senare har, i kombination med användningen av sömnmedel, inneburit stora risker för honom i form av bl.a. andningssvårigheter. I samband med bortförandet har Elias Vecalius och Magnus Dahlskog använt sig av kniv. Även om Magnus Dahlskogs uppgift om att han inte ville skada Alexander Åhman med kniven får godtas har agerandet ändå inneburit risker för denne.

Därefter har Alexander Åhman förts i bil till huset i Älglund. Under bilfärden har Elias Vecalius utsatt honom för ytterligare risker genom sitt körsätt. Elias Vecalius har i samband med bilresan och även senare framställt hot mot Alexander Åhman. Alexander Åhman har sedan hållits fången i närmare en vecka under förhållanden som måste ha varit fruktansvärda för honom. I de tilltalades plan har även ingått att hålla honom frihetsberövad under längre tid än vad som faktiskt blev fallet. Det är sammanfattningsvis uppenbart att gärningen har inneburit synnerligen stor skada, kränkning och fara för Alexander Åhman.

En jämförelse med de ovan nämnda rättsfallen ger intryck av att de människorov som då varit föremål för bedömning har varit bättre planerade och organiserade än i detta fall. I två av de tidigare fallen har gärningsmännen också kommit över stora summor pengar; något som de tilltalade i detta mål inte kan sägas ha varit i närheten av. Enligt hovrättens uppfattning är samtidigt den hänsynslöshet som Parastou Namdar, Elias Vecalius och Magnus Dahlskog har uppvisat gentemot Alexander Åhman i flera avseenden jämförbar med de äldre rättsfallen. Visserligen finns det generellt sett

anledning att se allvarigare på en gärning som innefattar bortförande under pistolhot. I detta fall tillkommer dock även de omständigheterna att gärningsmännen har använt sig av ”insider” vid bortförandet och att offret dessutom utsatts för nedsövning. De förhållanden under vilka Alexander Åhman transporterades och sedan hölls fången måste också bedömas som i stort sett jämförbara med omständigheterna i de nämnda rättsfallen. Med undantag för det människorov som var föremål för bedömning av Göteborgs tingsrätt (17 dygn) är även längden på frihetsberövandet jämförbart.

Mot bakgrund av det som anförts finner hovrätten vid en samlad bedömning att straffvärdet för Parastou Namdars och Elias Vecalius brottslighet är högre än vad tingsrätten har funnit. Av skäl som tingsrätten har redovisat anser hovrätten att det saknas anledning att göra skillnad mellan dem vad gäller straffmätningen. Det förhållandet att åtalet för försök till utpressning ogillas beträffande Parastou Namdar förändrar inte den bedömningen. Enligt hovrättens mening är straffvärdet för Parastou Namdars och Elias Vecalius samlade brottslighet fängelse i tio år. Tingsrättens dom ska därför ändras i enlighet med detta.

När det gäller Magnus Dahlskog kan till en början konstateras att även för hans del har gärningen ett så högt straffvärde att annan påföljd än fängelse inte kan komma i fråga. Till skillnad från Parastou Namdar och Elias Vecalius har Magnus Dahlskog emellertid inte varit delaktig i den egentliga planeringen av gärningen. Han synes också i övrigt ha intagit en underordnad roll i förhållande till Parastou Namdar och Elias Vecalius. Även om det är klarlagt att Magnus Dahlskog deltog i alla väsentliga moment när det gäller genomförandet av brottet finns det ingenting i utredningen som talar för att han utövade något bestämmande inflytande över genomförandet. Tvärtom framstår det som om han i mångt och mycket har blivit styrd av främst Elias Vecalius. Som hovrätten konstaterat ovan är det inte heller visat att hans uppsåt omfattade merparten av de hot som Alexander Åhman utsattes för. Redan av dessa skäl finner hovrätten att straffvärdet för Magnus Dahlskogs del är lägre än för Parastou Namdar och Elias Vecalius.

Härtill kommer att utlåtandet från den rättspsykiatriska undersökningen av Magnus Dahlskog visar att han lider av en psykisk störning som dock inte är allvarlig i

brottsbalkens mening. Enligt utlåtandet finns det också ett tydligt orsakssamband mellan hans diagnos och den åtalade gärningen. Hovrätten delar tingsrättens slutsats att detta förhållande ska beaktas som en förmildrande omständighet vid straffmätningen.

Vid en samlad bedömning finner hovrätten att tingsrättens straffmätning vad gäller Magnus Dahlskog är väl avvägd. Tingsrättens dom ska därför stå fast i den delen.

Skadestånd

Mot bakgrund av de omständigheter som redovisats ovan finner hovrätten att de belopp som Alexander Åhman yrkat avseende kränkning samt sveda och värk är skäliga. Tingsrättens dom ska därför ändras på så sätt att hans talan mot Parastou Namdar och Elias Vecalius i den delen ska bifallas i sin helhet. När det gäller Alexander Åhmans skadeståndstalan i övrigt finner hovrätten inte skäl att göra någon annan bedömning än den tingsrätten har gjort.

På grund av utgången i skuldfrågan ska Marcus Hjells skadeståndstalan mot Parastou Namdar lämnas utan bifall. När de gäller skadeståndsbeloppens storlek saknas det anledning att ändra vad tingsrätten har bestämt. Tingsrättens dom mot Elias Vecalius ska därför stå fast i den delen.

Övrigt

För människorov är inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år och det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas. Parastou Namdar, Elias Vecalius och Magnus Dahlskog ska därför vara kvar i häkte till dess fängelsestraffen får verkställas.

Hovrätten finner på de skäl tingsrätten har anfört att de i beslag tagna datorerna och GPS-utrustningen är att bedöma som hjälpmedel vid brott och ska förverkas.

Detsamma gäller den bultsax som Elias Vecalius har medgett att han använde till att klippa upp cykellås med i samband med stölden i Malmö den 16 september 2011.

Däremot finns det inte någon utredning som styrker att den bormaskin som togs i beslag vid samma tillfälle har använts som hjälpmedel vid något brott. En bormaskin

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07

DOM
2012-08-31

B 5346-12

är inte heller något typiskt brottsverktyg, utan har fullt legitima användningsområden.
Yrkandet om förverkande av bormaskinen ska därför ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast 2012-09-28

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Lena Blixt, tf. hovrättsassessorn Daniel Eriksson, referent, samt nämndemännen Bernt Hofström och Elisabeth Bovin-Exner. Enhälligt.

Avräkningsunderlag bifogas.

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bilaga

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med Er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt komma att användas med Er också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.